

JARIBIO LA PILI, 2019

Cheti cha Kuhitimu Elimu ya Sekondari Tathmini ya Pili

KISWAHILI KIDATO CHA NNE

KARATASI YA PILI 102/2

MUDA SAA 2½

MAAGIZO

- ✓ Karatashihiinasehemunne. Ufahamu, Ufupisho, matumaziyalughanaIsimujamii.
- ✓ Jibumaswaliyotekatikaanafasiuliziachiwa.

KWA MATUMIZI YA MUTAHINI PEKEE

SWALI	UPEO	ALAMA
UFAHAMU	15	
UFUPISHO	15	
MATUMIZI YA LUGHA	40	
ISIMU JAMII	10	
JUMLA	80	

1. UFAHAMU (ALAMA 15)

Soma kifungukifuatachokishaujibumaswaliyanavyofuata

Wakatiwananchikatikakilapembeyaduniawaliadhimishasikuyawapendanaomaarufukama

“Valentine

Day,”

kwamitindombalimbali,

halihyoilikuwatofautikwabaadhiyawanaumenchini Kenya,
baadayakulalamikakuhusukunyanyaswana wake zao.

Kulingananamwenyekitiwachama cha kuteteahakizawanaumenchini,
idadiyawanaumewanaopigwana wake
zaoimeongezekamno. Alisemajuzikuwautafitiwachamachakeumeonyeshakuwaharakatizaku
mpamwanamkeuwezozimeathirimaadilinakusababishakuwadharauwanaume.

Mwanaharakatihuyoalidaikuwatatizohilolimechochewazaidinahaliyakuwawanawakewengi
sasawanakipatokikubwakulikowaumezao.

MwishoniwamwezipolisiwalimtiambaronimwanamkemmojamjiniNyeri,
baadayakumshambuliamumewenakumjeruhikwapanga. Mwanammehuyobadoanapatamati
babuhospitalini. Yeyealirudinyumbanikamaamevaamiwanindipoakakatwaktwausoninauch
unguzikuhusutukiohilobadounaendelea.

Inadaiwakuwazaidiyawanaume 460,000walinyanyaswana wake
zaomwakajananakwambautafitiwashirika la
kuwateteawanaumeumeonyeshakuwakesinyingizawanaumekuteswana wake
zaozinaripotiwakatikakatimwanchi.

Hatahivyo,
baadhiyawanaumekatikaeneohilowameungamkonohatuayawanawakekuwashambuliawau
mezao.

Wanasemakuwawanapigwakwasababu wamekosakuwajibikakwafamiliazao. Wanaidakuwa
wanaumewengihawajulikaninyumbanikwao. Wake
zaowanawajuamakasisiambaohujakuwaombeakuhusumatatizoyanyumbanihakumabwanaz
aowakizamakatikaulevi. WanawakenawaumewaNyeriwametakaserikalikukomesheuu zajina
unywajiwapombeharamuambayoimechangiasanakatikaugomviwanyumbani.

Maswali

a) Yapemakalahayaanwaniinayofaa (alama 1)
.....
.....

b) Elezasababuzawanaumekupigwanawanawakekatikandoa (alama 4)
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

c) Mwandishianamaanishaninianaposemakuwawanaumewenginehawajulikaninyumbanik wao? (alama 2)

.....
.....
.....

d) Fafanuamajukumuyamakasisikatikajamiikwamujibuwakifunguhiki (alama 2)

.....
.....
.....

e) Ni mabadilikoyepiyametokeakatikaasasiyandoakwamujibuwakifungu? (alama 3)

.....
.....
.....
.....

f) Elezamaanayamsamiatikamaulivyotumikakifunguni (alama 3)

i) Mwanaharakati

.....

ii) Amevaamiwani

.....

iii) Waliadhimisha

.....

2. UFUPISHO (ALAMA 15)

Ujambazi wakimataifa nitatizolinalowasumbuawalimwengukwamudamrefusana. Serikalinyi ngizimetumiamapesamengikwamiakamingisanazikijitahidikupambananajangahili. Hata hivyo, fanakahaijapatikana, walahaiielekeikuwaitapatikanaleo au karnebaadaye.

Yamkinitatizokubwalililoponikuhusujelezi la dhanaya "Ujambazi" tena "wakimataifa". Hilinitatizomojawaponayapomengisana. Tatizo la pilinikibusi. Kuna wale wafubinafsinahasaviongoziwanchikubwakubwanaserikalizaozilozijaminishakuwaujambaz inibalaakweli, tenabelua, lakinihuoniwahuko, walahauwezikuwagusalichayakuwashtuawao.

Kulingananamaoniyawatakaburihao, ujambaziniwawatuwashenziwasiostarabika, wapatikanaokatikanchizisizoendeleabado.

Ujambaziwapekeewanaouonaunafaakukabiliwanidhidiyambubujikowadawazakulevyailios ababishwanavinyangarikakutokanchihizomaaluniza "ulimwenguwatatu". Kulingananawastaarabuwanchizilizoendelea, vinyangarikahivindivyohasaaduimkubwawau staarabuulimwengunanishartivifagiliwembalibilahuruma. Baadayakusagwasagwa, ulimwengunimstaarabuutazidikutononokanaahadiyambinguhapaardhiniitakamilika.

Imaniyawatuhawayakuwaujambazi, hatahivyoupo, hauwezikuwashtuawalakuwatingishawaoilikuwakamilinatimamu. Ilikuwakamilinatimamuh adihapomweziSeptembaterehekuminamoja, mwakawa 2001, ndegetatuzaabiriazilizoelekeakatikamajumbamawiliyafahari, yenyeurefuwazaidiyaghorofa miamojanakuyatwangiliambali. Mstukonakimako! Kimakokwakuwakablayasikuhiyo, wamarekanihangewezakudhanikwambaingewezekamataifalolote au mtuyeyotekuthubutukuishambulianchiyao, taifawasifalililojiamibarabaradhidiyaainayoyot eileyauchokozikutokapembeyoyoteyadunia.

Hakunaulimwengumzima, aliyeaminikuwamarekaniingewezakushambuliwa. Kwaajilihiyo, mshtukoulitingishaardhiyotenahuzanikutandakote, kamakwambasayarinzimaimeshambuliwa, walasiomarekanipekee.

Mintarafuhiyo, marekaniilipolipizakisasikwakuwaunguzawaliokuwemonawasiokuwemo kwamabomuhatarihuko

Afghanistan, idadikubwayawatudunianiilishangilianakusheherekea. Kwabahatimbaya,

tafsiriyashambulizi la minara-pachaya New York naileya Pentagon, utiwauwezowa Marekani ilizorota. Kuna wengi waliodhani huonimwanzowa vita vya Waislamudhiya Wakristonakwamuda, Waislamuwotewakashukiwakimakosakuwanimajambaziwakimataifa.

Maswali.

- a) Bilakubadilishamaana, fupisha ayaza kwanza. (maneno 65-70) (alama 6)

Matayarisho

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Jibu

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- b) uKizingatia ayatatuzamwisho, fafana uafikirazawatuna mambo yote yaliyotendekaba adaya Septemba 11, 2001. (maneno 65-70) (alama 7)

Matayarisho

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Jibu

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. MATUMIZI YA LUGHA

(alama 40)

a) Elezasifambilibainifuzasauti /a/

(alama 2)

.....
.....

b) i) Mofimuninini?

(alama 2)

.....
.....

ii) Ainishamofimukatikakitenzi;

(alama 2)

Alimwona

c) Andikakitenzichenyemuundoufuatao;

(alama 2)

Kiambishingeli, wakatiuliopita, mzizi, kaulitendwanakiishio.

-
.....
- d) Tungasentensimbilitofautikudhihirishamatumiziyakiimbo. (alama 2)
.....
.....
- e) Ziandikeupyasentensikulingananamaagizoyaliyobanwa. (alama 4)
i) Kijitabukilekulirushwanakiranja. (Tumiakivumishikisisitizi cha karibu)
.....
.....
ii) Barabaranyingizimesakafiwa. (Tumiawakatiujaohaliyamazoea)
.....
.....
- f) Andikasentensiifuatayokatikausemihalisi (alama 4)
Cherotichaliwahakikishiawazazi wake
kwambaangetiabiidatikamasomoyakeiliapitemtihani wake
.....
.....
- g) Uganishasentensizifuatazokwakutumiarejeshi-amba (alama 2)
i) Mshukiwaalipelekwamahakamani
.....
ii) Mshukiwaalichukuliwahatua
.....
- h) Changanuasentensiifuatayokwamtindowajedwali (alama 4)
Mtouliofurikamwakajanauliwaua mamba wengi
- i) Tambuashamirisho, chagizonakihusishikatikasentensi (alama 3)
Mgonjwaalitibiwanadaktarijanajioni.

j) Tajangelizano minozifuatazo (alama 2)

i) Sandarusi

ii) Saa.....

k) Yakinishasentensiifuatayo (alama 2)

Mamlakama kubwaya Raishayakwazijuhudiza upinzani

l) Unda nina mombili kutokana na kitenzi kifuatacho (alama 2)

La

.....
.....

m) Tungasentensi kudhihirishamaanza vitatevifuatavyo (alama 2)

i) Bure

.....

ii) Pure

.....

n) Andika katika hali yaukubwawingi (alama 2)

Msichana mrembo ameolewa na mwanamume hodari.

.....
.....

o) Kamilishatanakalizasautizifuatazo (alama 2)

i) Majiyalijaa.....

ii) Barabaraimenyooka

p) Eleza maana ya mizizi wakitenzi (alama 1)

.....
.....

4. ISUMU JAMII (ALAMA 10)

a) Lugharasminini? (alama 2)

.....
.....

b) Elezasababuzotetatuambazohuendazikamfanyamzungumzajiafanyemakosayakisarufi
nakimatamshi (alama 3)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

c) Hukuukitoamifanomwafakafafanusifatanozasajiliyabungeni. (alama 5)

.....
.....
.....
.....
.....
.....